

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ ON LINE

ETHNOLOGHIA ON LINE

ΤΟΜΟΣ12 -VOLUME 12

2022

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ

GREEK SOCIETY FOR ETHNOLOGY

2023

ETHNOLOGHIA ON LINE

ACADEMIC E-JOURNAL PUBLISHED BY THE GREEK SOCIETY FOR ETHNOLOGY

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ ΟΝ ΛΙΝΕ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ

EDITORIAL SCIENTIFIC BOARD

Eleftherios Alexakis
Maria Koumarianou
Vassiliki Chryssanthopoulou
Maria G. Kokolaki
Maria Vrahionidou
Maria Androulaki

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ελευθέριος Αλεξάκης
Μαρία Κουμαριανού
Βασιλική Χρυσανθοπούλου
Μαρία Γ. Κοκολάκη
Μαρία Βραχιονίδου
Μαρία Ανδρουλάκη

EDITOR

Maria G. Kokolaki

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαρία Κοκολάκη

Enquiries/Πληροφορίες: alexethn@otenet.gr & societyforethnology@yahoo.com

Copyright © ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ (GREEK SOCIETY FOR ETHNOLOGY)

Greek Society for Ethnology offers free access to the journal's content for scientific, educational and non-commercial purposes. All articles and authored contributions submitted to the journal are protected by copyright and are intellectual property of their authors. Users may access the full text of an article/contribution provided that authors' rights are properly acknowledged and not compromised. If content/part of the content of an article/contribution is copied, downloaded or otherwise re-used or re-produced, an appropriate bibliographic citation should be provided. Articles of Ethnologia on line that are translated or reprinted elsewhere must have the reference to the original publication.

Η Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας προσφέρει ελεύθερη πρόσβαση στο περιεχόμενο του περιοδικού, για επιστημονικούς, εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς. Όλα τα άρθρα και οι λοιπές επιστημονικές εργασίες που υποβάλλονται στο περιοδικό προστατεύονται από τους κανόνες copyright και είναι πνευματική ιδιοκτησία των συγγραφέων τους. Οι χρήστες δύνανται να έχουν πρόσβαση στο πλήρες κείμενο ενός άρθρου/μιας δημοσιευμένης εργασίας, υπό τον όρο ότι τα συγγραφικά δικαιώματα γίνονται σεβαστά και τηρούνται. Εφόσον το περιεχόμενο/μέρος του περιεχομένου ενός άρθρου/μιας δημοσιευμένης εργασίας αντιγράφεται, μεταφορτώνεται ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο επαναχρησιμοποιείται ή αναπαράγεται, πρέπει να συνοδεύεται από μια ορθή βιβλιογραφική αναφορά. Άρθρα του Ethnologia on line που μεταφράζονται ή αναδημοσιεύονται αλλού οφείλουν να παραπέμπουν στην πρωτότυπη δημοσίευση.

Disclaimer: The Publisher and the Editorial Scientific Board cannot be held responsible for errors or omissions that may be made by authors in this publication or for further use of information published here. Published contributions are signed by their authors, who also have full responsibility for their content. Any views and opinions expressed in the journal are those of the authors and they do not necessarily reflect the views of the Publisher or the journal's Editorial Scientific Board.

Δήλωση αποποίησης ευθύνης: Η Επιστημονική Επιτροπή Έκδοσης και ο Εκδότης δεν ευθύνονται για λάθη ή παραλείψεις που ενδεχομένως γίνουν από τους συγγραφείς στο περιοδικό ή για την περαιτέρω χρήση των εδώ δημοσιευόμενων πληροφοριών. Οι δημοσιευμένες εργασίες υπογράφονται από τους συγγραφείς τους, οι οποίοι έχουν και την ευθύνη για το περιεχόμενό τους. Οποιοσδήποτε απόψεις και θέσεις εκφράζονται στο περιοδικό είναι των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν τις θέσεις της Επιστημονικής Επιτροπής Έκδοσης και του Εκδότη.

Front Cover Copyright ©

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ (GREEK SOCIETY FOR ETHNOLOGY)

ISSN: 1792-9628

ΕΘΝΟΛΟΓΙΑ ON LINE – ETHNOLOGHIA ON LINE

ΤΟΜΟΣ12 -VOLUME 12 (2022)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

TABLE OF CONTENTS

SPACE AS AN ARK AND GHETTO OR AS A FIELD OF ACTION AND SOCIAL CHANGE? ΥΙΟΤΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙ & ΦΟΤΕΙΝΗ ΚΟΥΓΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΙ Ο ΧΩΡΟΣ ΩΣ ΚΙΒΩΤΟΣ ΚΑΙ ΓΚΕΤΟ Ή ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ; ΓΙΩΤΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ & ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΥΓΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗ	1
SCHOOLS AS THRESHOLDS WITHIN PRISON HETEROTOPIAS: PERSPECTIVES ON A "POETICS" OF PRISON EDUCATION MARIA G. KOKOLAKI, GEORGIA PARASTAVRINIDOU, ATHENA-ANNA CHRISTOPOULOU ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΩΣ ΚΑΤΩΦΛΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΟΠΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ: ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ "ΠΟΙΗΤΙΚΗ" ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ. ΜΑΡΙΑ Γ. ΚΟΚΟΛΑΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΙΝΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑ-ANNA ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	15
"MEDIEVAL TRADITIONS RECONQUERED AND RECLAIMED": FOLKLORE AND FOLKSONG AS IDEOLOGICAL TOOLS AGAINST ETHNOCENTRISM AND ALT-RIGHT IDEOLOGIES IN BLACK METAL. ATHANASIOS BARMPALEXIS "ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΕΠΑΝΑΚΥΡΙΕΥΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΩΝΤΑΙ": Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΩΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΕΘΝΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΚΡΟΔΕΞΙΕΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΟ BLACK METAL. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΑΡΜΠΑΛΕΞΗΣ	37
BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ / BOOK REVIEWS-PRESENTATIONS:	62
Ε.Π. ΑΛΕΞΑΚΗΣ. ΤΟ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ: ΚΥΘΗΡΑ-ΚΡΗΤΗ (2000-2006). ΑΘΗΝΑ. 2019. ΣΕΛ. 288 ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙΔΗΣ	63
ΒΙΓΚΛΑΣ ΚΑΤΕΛΗΣ, Ο ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΤΙΒΟ ΤΗΣ ΔΡΑΚΟΝΤΟΚΤΟΝΙΑΣ. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ. ΑΝΩ ΤΕΛΕΙΑ, ΑΘΗΝΑ 2021, ΣΕΛ. 158, ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ. ISBN 978-618-85435-6-0. ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ	65
ΚΑΤΣΕΛΛΗ ΡΗΝΑ, ΠΕΛΑΠΑΪΣ. ΠΡΩΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 1974-75. ΜΕΛΕΤΗ. ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΌΜΙΛΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ 2020, ΣΕΛ. 80, ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΙΚΟΝΕΣ ΕΝΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ. ISBN 978-9963-2450-2-4. ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ	69
ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ - NOTES TO CONTRIBUTORS ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΘΝΟΛΟΓΙΑΣ - GREEK SOCIETY FOR ETHNOLOGY	73

ΒΙΓΚΛΑΣ ΚΑΤΕΛΗΣ, *Ο Μεγαλομάρτυς Γεώργιος και το Μοτίβο της Δρακοντοκτονίας. Θεολογική και Λαογραφική Μελέτη. Άνω Τελεία, Αθήνα 2021, σελ. 158, χωρίς εικόνες εντός κειμένου, παραρτήματα, βιβλιογραφία. ISBN 978-618-85435-6-0.*

Μαρία Κουμαριανού

Το πρόσφατο ενδιαφέρον λόγω της πανδημίας για τις λαϊκές αφηγήσεις ως προς τους βίους και κυρίως τα θαύματα των αγίων προκαλεί μια σειρά ερωτημάτων για τη θέση και τη λειτουργία της επίσημης εκκλησιαστικής ιστορίας. Αν και τα επίσημα αγιολόγια και συναξάρια αποτελούν τη μοναδική αποδεκτή πηγή γνώσης για τη βιογραφία των αγίων, η συλλογή μαρτυριών, θρύλων και παραδόσεων, και η εξέτασή τους έκαναν τους ιστορικούς θεολόγους, όπως ο Κατελής Βίγκλας, να στρέψουν την προσοχή τους σε ένα νέο αντικείμενο που σχετίζεται με το λαϊκό λόγο και την αφηγηματικότητα και το ρόλο που διαδραματίζουν ως προς τη συλλογική λαϊκή πίστη. Για τον λόγο αυτό, τις περισσότερες φορές το ενδιαφέρον στρέφεται λιγότερο προς την αξιοπιστία των αφηγήσεων και περισσότερο προς τη διαδικασία πρόσληψης και τη λειτουργία τους.

Στο πλαίσιο αυτό κινείται το εξαιρετικά ενδιαφέρον πόνημα του Κατελή Βίγκλα το οποίο επικεντρώνεται στη μορφή του Αγίου Γεωργίου μέσα από ένα πλήθος οπτικών. Ο συγγραφέας ενδιαφέρεται να αντιπαραβάλει την επιστημονική αλήθεια που στηρίζεται σε αρχαικό υλικό, ιστορικά στοιχεία και γεγονότα με αυτό που αποτελεί μέρος της λαϊκής αφήγησης, της αναπαράστασης στο εκάστοτε παρόν αυτού που εκλαμβάνεται ως αληθές. Πιο συγκεκριμένα, το βιβλίο διαρθρώνεται, εκτός από την Εισαγωγή, σε τρία κεφάλαια με υποενότητες, ενώ συνοδεύεται από παραρτήματα και ενδεικτική βιβλιογραφία.

Στην Εισαγωγή (σελ. 11-19) ο Βίγκλας παρουσιάζει το θέμα και τη διάρθρωση του βιβλίου του και προσφέρει στον αναγνώστη ακροθιγώς κάποια σημεία προς σκέψη, τα οποία παρουσιάζει στη συνέχεια του βιβλίου. Το πρώτο σημείο είναι η αλήθεια περί του προσώπου του Αγίου Γεωργίου. Όπως αναφέρει και ο ίδιος «Ο Άγιος Γεώργιος παραμένει ένα μυστηριώδες πρόσωπο [...] εφόσον η ιστορική ταυτότητά του δεν μπορεί να ανιχνευθεί μετά βεβαιότητας» (σελ. 11). Το δεύτερο σημείο σχετίζεται με τους διωγμούς κατά των χριστιανών, τον αμφιλεγόμενο αριθμό των μαρτύρων και σε κάποια σημεία με την ένταση (σελ. 11) των διώξεων αυτών. Όπως λέει και ο ίδιος ο συγγραφέας το ανά χείρας βιβλίο «δεν προσφέρει οριστικές απαντήσεις στα θέματα αυτά», αλλά –προσθέτω– παραπέμπει επιλεκτική βιβλιογραφία ώστε ο αναγνώστης να έχει πρόσβαση και σε άλλου είδους πηγές. Ένα τρίτο σημείο το

οποίο αποτελεί αξιολογική κρίση του ίδιους του συγγραφέα είναι η κατά τη γνώμη του «σημαντική συνεισφορά του βιβλίου» στην «εκτενή εξέταση «των δράκων και της δρακοντοκτονίας» σε παγκόσμιο και διαχρονικό επίπεδο, πάντα σε συσχετισμό με τον Άγιο Γεώργιο (σελ. 15).

Το πρώτο μέρος τιτλοφορείται «Οι Ρωμαϊκοί Διωγμοί κατά των Χριστιανών» (σελ. 20-44) και χωρίζεται σε δυο κεφάλαια σχετικά με την εμφάνιση του Χριστιανισμού και τις πρώτες διώξεις το πρώτο, ενώ στο δεύτερο δίνεται έμφαση στο Μεγάλο Διωγμό επί Διοκλητιανού. Ο Κατελής Βίγκλας εστιάζει την παρουσίαση του ιστορικού πλαισίου της εποχής σε δυο σημεία. Κατά πρώτον, τη σταθερότητα που προσέφερε στους πολίτες της η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία μέσα από δυο λατρείες, αυτή των εφεστίων θεών και στη συνέχεια τη λατρεία του αυτοκράτορα ως θεού επί της γης. Κατά δεύτερον, την αδυναμία των συγκεκριμένων θεών να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της φιλοσοφικής σκέψης στα υπαρξιακά και οντολογικά ερωτήματα που έθετε. Ο Χριστιανισμός εμφανίζεται λοιπόν ως μια νέα μαρτυρία που έρχεται να καλύψει το κενό της φιλοσοφίας, προτείνοντας μια άλλη εμπειρική προσέγγιση και καθιστώντας ένα ιστορικό πρόσωπο -τον Ιησού Χριστό- ως μια βιωμένη εμπειρία του θείου. Ο συγγραφέας αναλύει ενδελεχώς το πώς η νέα θρησκεία έθετε σε κίνδυνο «την αρμόζουσα αρμονική σχέση ανάμεσα σε θεούς και ανθρώπους» με αποτέλεσμα την «οργή των θεών, στην καλή θέληση των οποίων βασιζόταν η ευημερία του κράτους» (σελ. 31). Σημαντικό στοιχείο που παρατίθεται είναι η εμπειριστατωμένη βιβλιογραφική τεκμηρίωση σύμφωνα με την οποία δεν υπήρχε αυτοκρατορικό διάταγμα με τη μορφή «γενικού νόμου» που να θέτει τον Χριστιανισμό υπό διωγμό (σελ. 31) πολλώ μάλλον, η όποια καταγγελία υπό τη μορφή μήνυσης έπρεπε να είναι επώνυμη για να ληφθεί υπόψη.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην άκαιρη και άστοχη -σύμφωνα με τα λόγια του συγγραφέα- σφοδρότητα του Μεγάλου Διωγμού στα χρόνια του Αυτοκράτορα Διοκλητιανού (284-305), ο οποίος υπό το πρόσχημα της ανασυγκρότησης του κράτους προσπάθησε να εκβάλει όλα τα στοιχεία που απειλούσαν την σταθερότητά του. Σε αυτή τη χρονική συγκυρία εμφανίστηκε και ο Άγιος Γεώργιος ως ανακεφαλαίωση και επιτομή του εθελοντικού μαρτυρίου και του ενεργού ζήλου με μόνο σκοπό το δικαίωμα στην ελευθερία της σκέψης και της θρησκευτικής λατρείας.

Το δεύτερο μέρος με τον τίτλο «Ο βίος και το μαρτύριο του Αγίου Γεωργίου» (σελ. 45-94) περιλαμβάνει δέκα κεφάλαια τα οποία πραγματεύονται ιστορικές και άλλες πηγές του μαρτυρίου του Μεγαλομάρτυρα, βιογραφικά στοιχεία από το συναξάρι του, καθώς και τον θεολογικό, ηθικό και ανθρωπολογικό αντίκτυπο του μαρτυρίου του. Τα τελευταία κεφάλαια ασχολούνται με τις αγιογραφικές απεικονίσεις του αγίου, την παρουσία του στις λαογραφικές παραδόσεις του χριστιανικού εν γένει χώρου, καθώς και με τον ομώνυμο πατριαρχικό ναό στο Φανάρι.

Χάριν της επιστημονικής και αντικειμενικής αλήθειας, ο Κατελής Βίγκλας δεν διστάζει να παραπέμψει έργα ιστορικών και αρχαιολογικών (Decretum Gelasianum) (σελ. 45) τα οποία τεκμαίρουν την αντιφατικότητα των μαρτυριών γύρω από το πρόσωπό του Αγίου Γεωργίου. Ιδιαίτερη μνεία δίδεται στην ετυμολογία του ονόματός του (Γεώργιος > το γεώργιον > το γόνιμο και «ευγεώργητο» (καλλιεργήσιμο) ως προς τις αρετές χωράφι), για να καταδειχτεί ότι το μαρτύριο ήταν η φυσική

κατάληψη μιας πορείας γήινου αγώνα. Παράλληλα, μεγάλη έμφαση δίνεται στο λεπτομερές συναξάρι του αγίου το οποίο παρουσιάζει όλο το εύρος των βασανιστηρίων στα οποία υποβλήθηκε. Τα μαρτύρια αυτά καταδεικνύουν την απτή και υπερβολική επίδειξη ισχύος εκ μέρους της εξουσίας. Για τον μάρτυρα συνιστούν έμπρακτη απόδειξη υπομονής και σταθερότητας πίστης. Για δε τους διώκτες, η στάση του Αγίου και η θαυματουργή ιαματική παρέμβαση του Θεού προκαλούν την αμφισβήτηση της παλιάς θρησκείας και τη μεταστροφή πολλών από αυτούς στο Χριστιανισμό. Η κορύφωση αυτών των αφηγήσεων είναι η τιμωρία των ασεβών και η επάνοδος τους μέσω μιας θαυματουργής παρέμβασης στην αληθινή πίστη. Πλήθος λαών και χωρών έχουν ως προστάτη τους τον Άγιο Γεώργιο, ενώ οι αγιογραφικές παραλλαγές αντικατοπτρίζουν τα αποδιδόμενα σε αυτόν θαύματα, ενώ ο λαμπρός εορτασμός του συνδέεται με εαρινά ποιμενικά δρώμενα και προστασία από το Κακό.

Το τρίτο μέρος ασχολείται με την «Ερμηνεία των δρακών και της δρακοντοκτονίας» (σελ. 95-134). Ξεκινώντας από τη λεπτομερή διήγηση της απελευθέρωσης της κόρης του βασιλιά Σέλβιου από το δράκο, ο συγγραφέας αναφέρεται στο μοτίβο της δρακοντοκτονίας μέσα από προφορικές παραδόσεις σε όλο σχεδόν τον κόσμο. Η προσέγγιση του Βίγκλα είναι διαχρονική, διατοπική και διαθρησκευτική, εκκινώντας από τους δράκους –ερπετά της Κινέζικης παράδοσης μέχρι τα πτερωτά ερπετά της θρησκείας των Μάγια και των Αζτέκων και τον φιδόμορφο θεό Άποφι της αρχαίας Αιγύπτου. Δεν παραλείπονται βεβαίως αναφορές στην αρχαία ελληνική μυθολογία, στην ρωμαϊκή γραμματεία και τη χριστιανική θρησκεία.

Στον «Επίλογο» (σελ. 131-134) ο Κατελής Βίγκλας αναπτύσσει αυτό που κατά τη γνώμη μου αποτελεί και το σημαντικότερο στοιχείο του βιβλίου: την αναζήτηση της αλήθειας, όχι μόνο με επιστημονικά κριτήρια αλλά κυρίως με οντολογικά. Όπως εξηγεί και ο ίδιος υπάρχουν πολλές αλήθειες οι οποίες αλληλοσυγκρούονται, όπως η αλήθεια της εξουσίας, όταν αυτή η τελευταία παράγει ένα μοντέλο ερμηνείας και διακυβέρνησης του Κόσμου, και κυρίως όταν έρχεται σε αντιπαράθεση με την υπεράσπιση της «πνευματικής και υπαρξιακής αλήθειας» (σελ.132) από την πλευρά του μάρτυρα, και με την αναζήτηση της οντολογικής αλήθειας μιας ζωής που επιμένει να αντιστέκεται στη δίνη της καθημερινότητας και προτάσσει έναντι την ανάβλεψη του «θεϊκού φωτός άνωθεν» (σελ. 133).

Το βιβλίο κλείνει με δυο παραρτήματα (σελ. 135-144) που αφορούν, το πρώτο στον Άγιο Συμεών τον Μεταφραστή, ο οποίος συγκέντρωσε σε ένα τεράστιο *Μηνολόγιο* παλαιότερες αφηγήσεις για τους βίους των αγίων τις οποίες επεξεργάστηκε γλωσσικά, και το δεύτερο στη μυθική πάλη του Διγενή Ακρίτα με τον δράκο από το χειρόγραφο της Grottaferrata (1300), ένα κείμενο με έντονα δραματικά στοιχεία και ιπποτικό πνεύμα. Τέλος αναφέρουμε την πλούσια βιβλιογραφία (σελ. 145-134) με την οποία τελειώνει το πόνημα.

Ως κατακλείδα, θα έλεγα πως στόχος του βιβλίου, εκτός από την πολύ εμπεριστατωμένη ιστορική και θρησκευτική προσέγγιση, είναι να παρουσιάσει ένα τρόπο ερμηνείας των γεγονότων και των αφηγήσεων, καθώς και έναν τρόπο ζωής και σκέψης όπως αυτός βιώνεται μέσα από μια συγκεκριμένη αντίληψη για την υπαρκτική Αλήθεια!

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα

Η Μαρία Κουμαριανού είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στη Γαλλική Φιλολογία από το Πανεπιστήμιο Lyon II της Γαλλίας και δεύτερου διδακτορικού διπλώματος στην Ανθρωπολογία του Αστικού Χώρου από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Είναι επίσης κάτοχος πτυχίου Μετάφρασης και μεταπτυχιακών τίτλων στη Γαλλική Λογοτεχνία, στην Ανθρωπολογία και στη Θεολογία. Είναι συγγραφέας πολλών βιβλίων και άρθρων σχετικά με τη μετάφραση, την Εθνολογία, την Ιστορία, την Αφρικανική Λογοτεχνία. Συντάκτρια και Κριτής σε πολλά επιστημονικά περιοδικά, έχει διδάξει σε πολλά Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Υπηρετεί σε θέση Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του ΕΚΠΑ.

Short CV

Maria Koumarianou holds a PhD in French Literature from the University Lyon II, France και a second PhD in Anthropology of Urban Space from the National Technical University of Athens, Department of Architecture. She also holds a BA in Translation and three MA degrees: in French Literature, in Anthropology and in Theology. She is the author of many books and articles concerning Translation, Ethnology, History, African Literature. Editor and reviewer in many scientific magazines, she has taught in many universities in Greece and abroad. Currently she is adjunct teaching staff of Department of Foreign Languages at the Kapodistrian University of Athens.

